

පළමු වාර පරීක්ෂණය - 13 ශ්‍රේණිය - 2020

First Term Test - Grade 13 - 2020

විභාග අංකය බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය I කාලය පැය දෙකයි

වැදගත්

- ◆ සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- ◆ 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට 1,2,3,4,5 යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැලපෙන පිළිතුර තෝරා එය සලකුණු කරන්න.

- බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වලට අනුව කාමයෙහි නො ඇලීම නිර්දේශ කෙරුණ සමාජ කණ්ඩායම වූයේ ,
 - (1). බ්‍රාහ්මණයන් ය.
 - (2). ක්‍ෂත්‍රියන් ය.
 - (3). වෛශ්‍යයන් ය.
 - (4). ශුද්‍රයන් ය.
 - (5). කාන්තාවන් ය.
- ස්වකීය වර්ණයන්ට අයත් වෘත්තීන්ගෙන් ඇත් ව අනෙකුත් වර්ණයන්ට අයත් කාර්යයන්හි නිරතවීමට අවකාශය සලසා දෙමින් බමුණන් විසින් ඉදිරිපත් කළ ආගමික සංකල්පය හඳුන්වා දෙනු ලැබුවේ
 - (1). වර්ණ ධර්ම නමිනි.
 - (2). ස්වධර්ම නමිනි.
 - (3). ආශ්‍රම ධර්ම නමිනි.
 - (4). ආපද ධර්ම නමිනි.
 - (5). නියාම ධර්ම නමිනි.
- පහත දැක්වෙනුයේ බමුණන් භාරතීය සමාජය තුළ සිය ආධිපත්‍යය තහවුරු කරගැනීමට බලපෑම් කළ ක්‍ෂේත්‍ර ගණනාවකි

A ආගමික ක්‍ෂේත්‍රය B ආර්ථික ක්‍ෂේත්‍රය C පරිපාලන ක්‍ෂේත්‍රය

D දේශපාලනික ක්‍ෂේත්‍රය E අධ්‍යාපන ක්‍ෂේත්‍රය

මෙයින් ප්‍රභල ව තම අධිකාරී බලය පැතිර වූ ක්‍ෂේත්‍ර දෙකක් දක්නට ලැබෙන්නේ

 - (1) A සහ B වල ය.
 - (2) C සහ E වල ය.
 - (3) B සහ E වල ය.
 - (4) A සහ D වල ය.
 - (5) A සහ E වල ය.
- "බැමිණියන්ගේ ගර්භණිවීම, දරුවන් බිහිකිරීම, ඔවුන් ව කිරිපොවා ඇතිදඩිකිරීම බමුණන්ට ඇස් ඉදිරියේ ම දක්නට ලැබෙන්නකි. බ්‍රාහ්මණයින් උපදින්නේ ද එම ස්ත්‍රීන්ගේ යෝනියෙන් ම බව භෞදාකාර ව දන්නා කරුණකි". යනාදී වශයෙන් බුදුරදුන් අස්සලායන බ්‍රාහ්මණයා අමතා වර්ණයන්ගේ සම්භවය පිළිබඳ ව බමුණන් දරන මතයේ පවත්නා සාවද්‍යබව පෙන්වාදීමෙන් ප්‍රකට වන සාධකය වන්නේ
 - (1) ඓතිහාසික සාධක
 - (2) සමාජ විද්‍යාත්මක සාධක
 - (3) ජීව විද්‍යාත්මක සාධක
 - (4) ආචාර විද්‍යාත්මක සාධක
 - (5) මනෝ විද්‍යාත්මක සාධක
- මනුස්මෘතියේ දැක්වෙන ආකාරයට ස්වාමියා මියගිය පසු බිරිඳ වාසය කළ යුතු බව සඳහන්වේ.
 - (1). වැඩිමහල් පුතා යටතේ
 - (2). සිය පියා යටතේ
 - (3) වැඩිමහල් සහෝදරයා යටතේ
 - (4). තම දරුවන් යටතේ
 - (5). ස්වාමියාගේ ඥාතීන් යටතේ

06. බුදුරජාණන් වහන්සේ කාන්තා නිදහස තහවුරු කිරීමට අදාළ ව මානුෂීය දෘෂ්ටියෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද ඉගැන්වීම් සමුදායක් සුත්‍ර පිටකය තුළින් හඳුනාගත හැකි ය. උන්වහන්සේ ස්ත්‍රී මනෝභාවයන් පිළිබඳ ව මනා අවබෝධයකින් ඇයගේ මානව අයිතීන් සුරක්ෂිත කිරීමට ඉදිරිපත්කරන ලද ඉගැන්වීමක් ලෙස දැක්විය හැකිවන්නේ,

- (1) දෙමාපියන්ට නොසැලකීම පිරිහීමේ කරුණක් ලෙස පරාභව සූත්‍රයේ දැක්වීම
- (2) දෙමාපියන්ට උපස්ථාන කිරීම මංගල කරුණක් ලෙස මංගල සූත්‍රයේ දැක්වීම
- (3) සත්ත හරිය සූත්‍රයේ දී 'දාසී සමා' ලෙස බිරිය ඇගයීමට ලක්කිරීම.
- (4) ධීතු සූත්‍රයේ දී කොසොල් රජුට දූවකගේ වටිනාකම තහවුරු කිරීම.
- (5) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ දී ස්වාමියා භාර්යාවට අලංකාර වස්ත්‍රාභරණ ලබාදීමට නිර්දේශ කිරීම.

07. බුද්ධකාලීන භාරතයේ බ්‍රාහ්මණ සම්ප්‍රදායට අභියෝගාත්මක ව බිහිවූ ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදාය ගුරුකුල රැසකින් සමන්විත විය. මේ සෑම ගුරු කුලයකට ම පාහේ විශාල අනුගාමිකයින් පිරිසක් සිටි බව වාර්තා වේ. සකුඵදායී යනු ශ්‍රමණ ගුරුකුලයකට සම්බන්ධ ප්‍රබල අනුගාමිකයෙකි. ඔහු නියෝජනය කරනු ලැබුවේ,

- (1) පරිබ්‍රාජක ගුරුකුලය යි.
- (2) ජටිල ගුරුකුලය යි.
- (3) නිගණ්ඨ ගුරුකුලය යි.
- (4) ආජීවක ගුරුකුලය යි.
- (5) තාපස ගුරුකුලය යි.

08. මරණින් පසු සත්ත්වයාගේ සතර මහා භූත විශ්වයේ සතර මහා භූතවලට එකතු වන බවක්, දානාදියෙන් යහපතක් නැති බවත් බාල, පණ්ඩිත සියලු දෙනා මරණයෙන් විනාශයට, කෙළවරට පත් වන බවත් දැක්වෙන මෙම උච්ඡේදවාදය උගන්වනු ලැබුවේ,

- (1) මක්ඛලී ගෝසාල
- (2) අජිත කේසකම්බල
- (3) පකුධ කච්චායන
- (4) පූරණ කස්සප
- (5) සංජය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත

09. නිගණ්ඨානාපුත්ත හෙවත් ජෛන මහාචාර්යවරුන්ගේ මූලික ඉගැන්වීම් අතරට ඇතුළත් වේ.

- (1) අකිරිය වාද ය
- (2) අනාත්ම වාද ය
- (3) ආත්ම වාද ය
- (4) නියති වාද ය
- (5) භෞතික වාද ය

10. ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදාය ප්‍රධාන වශයෙන් බාහිරක ශ්‍රමණ හා ශාක්‍යපුත්ත ශ්‍රමණ වශයෙන් දෙයාකාර වේ. පහත දැක්වෙනුයේ මේ සම්ප්‍රදායන් දෙකට ම පොදු වූ ලක්ෂණ කිහිපයකි.

A අනගාරික ජීවිතයක් ගතකිරීම	B මැදුම් පිළිවෙතින් යුක්තවීම
C ඥාන මාර්ගය වැඩීම	D ප්‍රසාද ගුණයෙන් යුක්තවීම
E පුද්ගල ස්වාමිත්වය අගය කිරීම	F යාගය අර්ථ ශූන්‍ය ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස දැක්වීම

මෙයින් බෞද්ධ ශ්‍රමණ (ශාක්‍යපුත්ත ශ්‍රමණ) සම්ප්‍රදායට අනන්‍ය වූ ලක්ෂණ දක්නට ලැබෙන වර්ණය ඇතුළත්වන්නේ

- (1) A, B සහ C වල ය.
- (2) A, B සහ F වල ය.
- (3) B, C සහ F වල ය.
- (4) B, D සහ E වල ය.
- (5) C, D සහ E වල ය.

11. බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ සඳහන් අංගුලිමාල දමනය, රෝහිණී නදිය සම්බන්ධ ශාක්‍ය හා කෝලිය අරගලය සංසිද්ධීම, පටාචාරා, කිසාගෝතමී වැනි අයගේ පැවිද්ද සිදුවීම ආදී ශාසනික ක්‍රියාකාරකම් රැසක් සිදු වූ රාජ්‍යයකි.

- (1) මගධ ය
- (2) කෝසල ය
- (3) අවන්ති ය
- (4) වත්ස ය
- (5) වජ්ජ ය

12. මහා රාජ්‍යයන්ට අයත් වත්ස රාජ්‍යය තුළ ද බුදු දහම ව්‍යාප්තව පැවැති බවට තොරතුරු ශාසන ඉතිහාසය විමසා බැලීමෙන් පැහැදිලි වේ. මෙහි බුද්ධකාලීන පාලකයා වූ උදේනි රජතුමා ද බෞද්ධයෙකු ලෙස සැලකේ. ඔහු බෞද්ධයෙකු බවට පත් වී ඇත්තේ,

- (1) මුගලන් මහ තෙරුන්ගෙන් ධර්මය ඇසීමෙනි
- (2) සැරියුත් මහ තෙරුන්ගෙන් ධර්මය ඇසීමෙනි
- (3) මහා කච්චායන තෙරුන්ගෙන් ධර්මය ඇසීමෙනි
- (4) පුණ්ණමත්තානි පුත්ත තෙරුන්ගෙන් ධර්මය ඇසීමෙනි
- (5) පිණ්ඩෝල භාරද්වාජ තෙරුන්ගෙන් ධර්මය ඇසීමෙනි

13. බුද්ධකාලීන භාරතයේ ක්‍රියාත්මක වූ වෙළඳාම දේශීය වශයෙන් පමණක් නො ව විදේශීය වශයෙන් ද ප්‍රකට ව පැවැති බවට සාධක රැසක් හඳුනාගත හැකි ය. ඒ සඳහා දැක්විය හැකි කදිම සාක්ෂියක් වන්නේ,

- (1) බුද්ධකාලීන භාරතයේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහණයට ගැල් බහුල ව භාවිත කිරීම.
- (2) සේද මාවත උපයෝගී කරගෙන සිදු වූ වෙළඳාම.
- (3) බුද්ධකාලීන භාරතය වාණිජකරණයට ලක්ව පැවැතීම .
- (4) ගංගාවන් ඔස්සේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහණය කිරීම.
- (5) වෙළඳ මාර්ග රැසක් පැවැතීම .

14. ආර්යයන්ගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපායක් වූ කෘෂි කර්මාන්තය බුද්ධකාලයේ ද ප්‍රමුඛ ජීවන මාර්ගයක් බවට පත් ව තිබුණු බව බෞද්ධ සූත්‍රාගත ඉගැන්වීම් තුළින් ද මනාව පැහැදිලි වේ. පාලකයා විසින් ගොවියන්ට බීජ ආදී අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා දිය යුතුව සූත්‍රයෙන් කරන විවරණයෙන් එම කරුණ තහවුරු වේ.

- (1) සාමඤ්ඤඵල (2) අග්ගඤ්ඤ (3) කසිභාරද්වාජ (4) කුටදන්ත (5) වාසෙට්ඨ

15. “කුන් ලොව තතු ලෙසට - දනගෙන නොදක් මෙලොවට” යනුවෙන් බුදුගුණාලංකාරයේ දැක්වෙන කවියෙන් විස්තර කෙරෙන බුදුගුණය වන්නේ,

- (1) ලෝක විදු (2) සම්මා සම්බුද්ධ (3) අරහං (4) විජ්ජාවරණ සම්පන්න (5) භගවා

16. සුළු පියා විසින් සෝපාකගේ දෙ අත් පිටුපසට තබා බැඳ අමු සොහොනට ගෙන ගොස් මළමිණියකට තබා ගැට ගැසීමෙන් අනතුරු ව මධ්‍යම රාත්‍රියේ බියට පත් සෝපාක කිසිවකුගෙන් හෝ පිහිටක් ඉල්ලා හඬමින් කෑ ගැසී ය. මේ සිද්ධිය දිවසින් දුටු බුදුපියාණන් වහන්සේ සෝපාකට පිහිට වී දුකින් මුදවා ගත්හ. මෙම ක්‍රියාකාරකම තුළින් ප්‍රකට වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ පැවැති

- (1) මහා කාරුණික ගුණය යි. (2) පුරිසදම්මසාරතී ගුණය යි. (3) අරහං ගුණය යි.
- (4) මහා ප්‍රඥාව යි. (5) සත්ථාදේව මනුස්සානං ගුණය යි.

17. “මේ දහම් අකුසල් ය. මේ දහම් වරද සහිත ය. මේ දහම් නුවණැත්තන් විසින් ගරහන ලද්දේ ය. මේ දහම් පිළිපැදීමෙන් සමාදන් වීමෙන් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස පවත්නාහ’යි යම් කලෙක තෙපි තුමු ම දනගන්නාහුනම් එය දුරු කරවී” යනුවෙන් දැක්වෙන බුද්ධානුශාසනාවෙන් අවධාරණය කෙරෙන්නේ,

- (1) බුදුදහම කාලාම සූත්‍රාගත කුසල් පමණක් කිරීම අගය කළ බව යි.
- (2) බුදුදහම නුවණැත්තන් විසින් ගරහන ලද දේ අගය කළ බව යි.
- (3) බුදුදහම අත්තනෝමතික පුද්ගල චිත්තනය උසස් යැයි අගය කළ බව යි.
- (4) බුදුදහම කිසිවකුට අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස හේතු නො වන දේ කිරීම අගය කළ බව යි.
- (5) බුදුදහම නිදහස් චිත්තනය අගය කළ බව යි.

18. “පුරාණ හා ඉසිදත්ත වඩුවෝ දෙදෙනා මාගෙන් බක් වැටුප් ලබා යැපෙති. එහෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තරම් මා හට ගෞරව නොකරති. ඔවුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩසිටින දිශාවට හිස හරවා නිදාගනිති. මාගෙන් බක් වැටුප් ලබන මොවුන් බුදුරදුන්ට විශේෂ ගෞරව දක්වති.” යනුවෙන් බුදුරදුන් පිළිබඳ මෙබඳු අගයීමක් කරනු ලැබුවේ,

- (1) අනේපිඬු සිටුතුමා විසිනි. (2) අජාසන් රජතුමා විසිනි. (3) කොසොල් රජතුමා විසිනි.
- (4) බරණැස් සිටුතුමා විසිනි. (5) බිම්බිසාර රජතුමා විසිනි.

19 “බුදු රජාණන් වහන්සේ ලෞකික ආසා නැමති ගිනිගත් නිවෙස තුළ දැවෙන දරුවන් බේරා ගැනීමට මාර්ග යොදන්නා වූත්, බේරාගැනීමෙන් පසු නිර්වාණය නමැති ආරක්ෂක ස්ථානයට මඟ පෙන්වන්නා වූත් පියකු බඳුය.” බුදුරදුන් පිළිබඳ ව මෙසේ අගයීමට ලක්කරනු ලැබුවේ .

- (1) ඇල්බට් අයින්ස්ටයින් විසිනි. (2) මහාවාර්ය ලක්ෂ්මි නරසු විසිනි. (3) බර්ට්න්ඩ් රසල් විසිනි.
- (4) මහාවාර්ය මැක්ස්මුලර් විසිනි. (5) ආචාර්ය සර්ව පල්ලි රාධක්‍රිෂ්ණන් විසිනි.

20. සුකරකත ලෙනේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ වේදනා පරිගහ සූත්‍රය අසා සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ රහත්පලයට පැමිණියහ.

- (1) කෝලික පිරිවැජියාට
- (2) සකුළුදාසි පිරිවැජියාට
- (3) සංජය පරිබ්‍රාජකයාට
- (4) දීඝනඛ පරිබ්‍රාජකයාට
- (5) අග්ගික භාරද්වාජට

21. පහත දැක්වෙන්නේ බෞද්ධ ශ්‍රාවක - ශ්‍රාවිකාවන් කිහිප දෙනෙකුගේ වර්ත ලක්ෂණ කිහිපයකි.

- A** අරමුණ ඉටුවන තුරු උත්සහය අත් නොහැරීම.
- B** අධිෂ්ඨානශීලීඛව .
- C** ගුරුවරුන්ට බෙහෙවින් පුද සත්කාර කිරීම.
- D** ගැටලු විසඳීමේ මනා හැකියා ව.
- E** උතුම් මාතෘ ගුණයෙන් යුක්තවීම.

මෙම උතුම් වර්ත ලක්ෂණවලින් මහා ප්‍රජාපතී ගෝතමී තෙරණීන් වහන්සේට වඩාත් සමීප වර්ත ලක්ෂණ ලෙස දක්නට ලැබෙන වරණය වන්නේ,

- (1) A, B සහ D වල ය.
- (2) B, C සහ E වල ය.
- (3) B, D සහ E වල ය.
- (4) A, D සහ E වල ය.
- (5) A, B සහ E වල ය.

22. අංගුත්තර නිකායේ අත්තකාර සූත්‍රය පුද්ගල ස්වාධීනත්වය, ස්වච්ඡන්දනාව හා පුද්ගල ස්වාමිත්වය යන ශක්තීන් අර්ථවත් කර ඇති කදිම සූත්‍රදේශනාවකි. එහි දැක්වෙන සුවිශේෂී වචන අතර, **ධීතිධාතු** යන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ,

- (1) ක්‍රියාව ආරම්භ කිරීම යි.
- (2) ක්‍රියාව සාර්ථක කර ගැනීමට උපක්‍රම යෙදීම යි.
- (3) ස්ථාවර විරියයකට පැමිණීමයි.
- (4) විරියය පවත්වාගෙන යාම යි.
- (5) විරියය බලවත් වීම යි.

23. පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරෙන් පුද්ගල ස්වාමිත්වය පැහැදිලි කිරීමට වඩාත් සුදුසු ප්‍රකාශය කුමක් ද?

- (1) කළ කළ දේ පල පල දේ.
- (2) තමා උපමා කොට අනුන්ට හිංසා නො කළ යුතු ය.
- (3) තමා හිසට තම අතමය සෙවණැල්ල.
- (4) පටිච්චසමුප්පන්න ව සියල්ල සිදුවේ.
- (5) පින් කරන්නා දෙලොවෙහි ම සතුටු වේ.

24. දේවවාදී බොහෝ ආගමික සම්ප්‍රදායන් විසින් පුද්ගල ශක්තිය අදාශ්‍රමාන බලවේග විෂයයෙහි පවරනු ලැබේ. නමුත් බුදුදහම එම ශක්තිය

- (1) කර්මයට අනුරූපි ව සිදුවන්නක් ලෙස දක්වයි.
- (2) දෛවයට අනුව සිදුවන්නක් ලෙස දක්වයි.
- (3) නියාම ධර්මවලට අනුව සිදුවන්නක් ලෙස දක්වයි.
- (4) පුද්ගලයා වෙත ම පැවරීමක් සිදුකරනු ලබයි.
- (5) සදාකාලික වූ තම ආත්මය වෙත පැවරීමක් සිදුකරනු ලබයි.

25. සමාජ සංස්කෘතීන්ගේ විකාශය පිළිබඳ කරුණු ඉදිරිපත් කරන ප්‍රධාන සූත්‍ර දේශනාවක් වන දීඝ නිකායේ අග්ගකද්ද සූත්‍රයෙහි සමාජ ප්‍රභවය දක්වා ඇත්තේ රිද්මානුකූල ව විශ්ව පද්ධතියේ දිගුකලක් පුරා සිදුවන හේතුඵල මූල ධර්මය පදනම් කරගත් විපරිණාම ක්‍රියාවලියක් ලෙස යි. එය ප්‍රවාද කතාවක ස්වරූපයෙන් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙවැනි සන්දර්භයක් තුළ ආර්ථික, දේශපාලනික, ආගමික හා ගෘහස්ථ සමාජ සංස්ථා බිහි වී ඇත්තේ,

- (1) මිනිසා මිනිසාට උපකාර කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ය.
- (2) මිනිසා ස්වාධීන ව කටයුතු කිරීමට ගත් උත්සහයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ය.
- (3) මිනිසාගේ තාක්ෂණික දැනුම නිසා ය.
- (4) මිනිසා සිය ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ය.
- (5) මිනිසාට ඊශ්වර නිරතුරුව උපකාරීවන නිසා ය.

26. රාජ්‍යයේ ප්‍රභවය පිළිබඳ අග්‍රහණයක් සුත්‍රාගත ඉගැන්වීමට අනුව පාලකයා හා ජනතාව අතර ඇති වූ ගිවිසුමේ ප්‍රධානතම කොන්දේසිය ලෙස හඳුනාගත හැක්කේ,
- (1) කෙත්වතු වල අයිතිය පාලකයා වෙත පවරාදීම යි.
 - (2) මහජන සම්මතයෙන් පාලකයා පත් කර ගැනීම යි.
 - (3) වැරදිකරුවන්ට දඬුවම් දෙමින් දැනුවත් රටපාලනය කරන පාලකයා වෙත බදු ගෙවීමට මහජනතාව පොරොන්දු වීම යි.
 - (4) මහජන මතයට කන් නොදෙන පාලකයා පලවා හැරීමේ බලය ජනතාව විසින් ලබාගැනීම යි.
 - (5) දසරාජ ධර්මවලට අනුගත ව පාලන තන්ත්‍රය මෙහෙයවීමට පොරොන්දු වීම යි.
27. යම් පාලකයකු තමා කැමැති සිත්ගත් අයට වාසිවන ආකාරයට තීරණ ගනිමින්, විනිශ්චයේ දී අල්ලස් ආදිය ගෙන වැරදි තීන්දු දීමෙන් කටයුතු කරයිනම් එයින් ප්‍රකට වන්නේ
- (1) පාලකයා කාලානුරූපී ව කටයුතු කරන බව ය.
 - (2) පාලකයා ද්වේශයෙන් අගතියට ගොස් කටයුතු කරන බව ය.
 - (3) පාලකයා මෝහයෙන් අගතියට ගොස් කටයුතු කරන බව ය.
 - (4) පාලකයා ඡන්දයෙන් අගතියට ගොස් කටයුතු කරන බව ය.
 - (5) පාලකයා අර්ථවර්ජ්‍යාවෙන් යුක්ත ව කටයුතු කරන බව ය.
28. ජනතාවාදී පාලකයකු විසින් භාවිතයට ගතයුතු ඉගැන්වීම් සමුදායක් බෞද්ධ දේශපාලන මූල ධර්මවල දැක්වේ. එම මූල ධර්මයන්හි දැක්වෙන කරුණු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.
A අපරාධ මර්ධනය කිරීම	B මහජනයාට හිංසා පීඩා නො කිරීම.
C අගතියට නො වී අවංක ව ක්‍රියා කිරීම.	D ආර්ථික සුරැකිතතාව ඇති කිරීම.
E ඉන්ද්‍රිය දමනය, පවිටු සිතිවිලිවලට වහල් නො වීම	F වැඩිහිටියන්ට ගරු බුහුමන් කිරීම.
- ඉහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතරින් දසරාජ ධර්මවලට අදාළ ව කරුණු දැක්වෙන වරණය තෝරන්න.
- (1) B, C සහ E වල ය.
 - (2) A, C සහ E වල ය.
 - (3) A, D සහ F වල ය.
 - (4) C, D සහ F වල ය.
 - (5) B, E සහ D වල ය.
29. සාර්ථක රාජ්‍ය පාලකයකු වීමට අවශ්‍ය සුදුසුකම් මාලාවක් කුටදන්ත සූත්‍රයෙහි දැක්වේ. එයින් කිහිපයක් පහත දැක්වෙන වරණයන්හි දැක්වේ. එක් වරණයක් එයට අදාළ නො වේ. එම වරණය තෝරන්න.
- (1) ප්‍රසාදය එළවන සුලු තැනැත්තකු වීම.
 - (2) මවිපිය දෙපසින් අභිජාත පිළිගත් තැනැත්තෙකු වීම.
 - (3) යහපත් තෙපුල් ඇත්තෙකු වීම.
 - (4) නුවණැත්තෙකු හා උගතෙකු වීම.
 - (5) සහයෝගයෙන් ක්‍රියාකරන්නෙකු වීම.
30. නීතිගරුක වීම රටක සෑම පුරවැසියකුගේ ම යුතුකම හා වගකීම වන්නේ ය. සමාජයේ සාමය, සහජීවනය හා යහපැවැත්ම රඳා පවතින්නේ නීතිගරුක වීම නිසා ය. නීතිගරුක වීම බුදුදහම ඉතා අගය කොට සලකන බව ප්‍රකට කෙරෙන ඉගැන්වීමක් දක්නට ලැබෙන්නේ,
- (1) සතර බ්‍රහ්ම විහරණ කුළිනි.
 - (2) සතර සංග්‍රහ වස්තු කුළිනි.
 - (3) පඤ්ච සීල ප්‍රතිපදාව කුළිනි.
 - (4) දස සක්විතිවත් කුළිනි.
 - (5) සජ්ත අපරිභානීය ධර්ම කුළිනි.
31. ගිහියෝ කාමභෝගීහී වෙති. කම් සැපෙහි ඇලීම දුකට හේතුවන්නක් වුව ද ගෘහස්ථ ප්‍රතිපදාව තුළ ධාර්මික ව කම්සුව විදීමට බුදුසමයෙන් බාධාවක් නැත. බුදු සමය එකඟ නො වන්නේ සාවද්‍ය ලෙස කම්සුව විදීමට ය, ගිහි බෞද්ධයාට නිරවද්‍ය ලෙස කම් සැප විදීම සඳහා අනුමැතිය පළකොට ඇති ශික්ෂාපදය වන්නේ,
- (1) අබ්‍රහ්මචරියා චේරමණී සික්කාපදං
 - (2) කාමේසු මිච්ඡාවාරා චේරමණී සික්කාපදං
 - (3) උච්චාසයනා මහාසයනා චේරමණී සික්කාපදං
 - (4) නච්චගීතවාදිතවිසුකදස්සනා චේරමණී සික්කාපදං
 - (5) මිච්ඡාජීවා චේරමණී සික්කාපදං

32. ශ්‍රද්ධාව උපදවා ගැනීම නිර්වාණගාමී ප්‍රතිපදාවේ මූලික පියවර ලෙස ද සසරින් එතෙර වීම සඳහා පදනමක් වන බව ද අධ්‍යාත්මික කෙතෙහි වපුරන බිජුවට ලෙස ද දක්වා තිබීමෙන් බුදුසමය ශ්‍රද්ධාව අගය කොට ඇති අයුරු පැහැදිලි වෙයි. මෙහි ලා බුදුසමය අගයකරනු ලබන්නේ,

- (1) හක්තිය හා මිශ්‍ර වූ ශ්‍රද්ධාව යි.
- (2) හක්තිය හා මිශ්‍ර වූ අමූලිකා ශ්‍රද්ධාව යි.
- (3) සකාරණ වූ ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව යි.
- (4) හක්තිය හා මිශ්‍ර වූ ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව යි.
- (5) අමූලිකා ශ්‍රද්ධාව හා ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව මිශ්‍ර වූ හක්තිය යි.

33. බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුව හොඳ - නරක විනිශ්චය පිණිස වඩාත් නිවැරදි නිර්ණායකය ලෙස සැලකිය හැක්කේ,

- (1) පරම්පරාගතව පැවැත එන අදහස් නිවැරදියැයි පිළිගැනීම යි.
- (2) පිටක ග්‍රන්ථවල දක්වෙන විවරණ නිවැරදියැයි පිළිගැනීම යි.
- (3) ගුරුවරයා ඉගැන් වූ දේ නිවැරදියැයි පිළිගැනීම යි.
- (4) ස්වාධීන වින්තනයට හා හෘදය සාක්ෂියට අනුරූප වන දේ නිවැරදියැයි පිළිගැනීම යි.
- (5) තමන්ගේ න්‍යායට හා තර්කයට අනුරූප වන දේ නිවැරදියැයි පිළිගැනීම යි.

34. පහත දැක්වෙන වරණ අතුරෙන් දස කුසල්වලට ඇතුළත් වනුයේ,

- (1) බොරු නො කීම හා කේලාමී නො කීම යි.
- (2) දානය හා ශීලය යි.
- (3) පිං දීම හා පිං අනුමෝදන්වීම යි.
- (4) වතාවත් කිරීම හා ගරුබුහුමන් කිරීම යි.
- (5) බණ කීම හා බණ ඇසීම යි.

35. පුද්ගලයෙකුගේ ආචාර ධර්ම සකස් විය යුත්තේ ඔහුගේ කායික හා මානසික අසහනයට හේතු නො වන ආකාරයෙන් මෙන් ම සමාජයට කිසියම් මෙහෙයයක් වන අයුරිනි. බෞද්ධ ආචාර ධර්ම සියල්ල ම ඉදිරිපත් වී ඇත්තේ ඒ අරමුණිනි. මේ ආචාර ධර්මවලට ගැනෙන අප්පිච්ඡනා ගුණයෙන් අදහස් වන්නේ,

- (1) කාම සම්පත් අතහැර ගත කරන විරාගී වරණය යි.
- (2) අසීමිත අපේක්ෂා හා බලාපොරොත්තුවලින් තොර ව ඒවා අල්ප කරගෙන කටයුතු කිරීම යි .
- (3) පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකි බව යි.
- (4) සියලු ආශාවන්ගෙන් වියුක්ත ව කටයුතු කිරීම යි.
- (5) සරළ සැහැල්ලු කටයුතු සහිත ව ක්‍රියා කිරීම යි.

36. කරුණාවතී වචනයට අනුකූලව ම කරුණා හරිත සිතක් ඇති කාන්තාවකි. ඒ නිසා ම ඇයට ලොකු කුඩා සෑම අයෙක් ම ලෙන්ගතු ය. විහාරස්ථානයට ගිය ද, සමීනි සමාගම්වලට ගිය ද එම ස්ථාන ශ්‍රද්ධ පවිත්‍ර කිරීම් ඇය කරන්නේ බොහෝ ම ඕනෑකමිනි. ප්‍රදේශයේ සිදු කෙරෙන සෑම පිංකමක ඇය ද කොටස් කාරියෙකි. එම පිංකම් වලට සහභාගිවී පිංදීම සිදුකරන්නේ සැදැහැ සිතිනි. පූජා පක්ෂයට මෙන් ම වැඩිහිටියන්ට ගරුසැලකිලි කිරීම ඇය නිහතමානී ව සිදු කරනු ලබයි. මෙම ජේදයෙන් දස පුණ්‍ය ක්‍රියාවලට අදාළ කාරණා කිහිපයක් කිය වේ. එම ගුණාංග නිවැරදි ව ඇතුළත් වන වරණය තෝරන්න.

- (1) වෙය්‍යාවච්ච, පත්තිදාන, අපවායන
- (2) දේසනා, වෙය්‍යාවච්ච, අපවායන
- (3) පත්තානුමෝදන, ධම්මසවන, අපවායන
- (4) සීලය, පත්තානුමෝදන, වෙය්‍යාවච්ච
- (5) පත්තිදාන, පත්තානුමෝදන, වෙය්‍යාවච්ච

37. දඬුවම් දීමෙන් පමණක් පුද්ගලයා අපරාධවලින් වළකා ගත නො හැකියැයි අවධාරණය කරන බුදු දහම පුද්ගලයා අපරාධවලට පොලඹවන හේතු සාධක සොයා බලා ඊට පිළියම් යෙදීමෙන් අපරාධ වළක්වා ගත හැකියැයි පෙන්වා දෙයි. බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වලට අනුව සමාජගත පුද්ගලයා අපරාධවලට පොලඹවන එවැනි හේතු අතර එක් ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස පිළිගනු ලබන්නේ,

- (1) අධ්‍යාපනය යි
- (2) ධනවත්කම යි
- (3) දිළිඳුකම යි
- (4) උගත්කම යි
- (5) සම්පත් බහුලත්වය යි

38. බුදුසමය ගිහියාටත් පැවිද්දාටත් සිය ජීවිතය අල්පකෘත්‍යතාවෙන් ගත කිරීමට උපදෙස් දෙයි. ගිහියාගේ සහ පැවිද්දාගේ ආධ්‍යාත්මික පරමාර්ථය එකක් වුව ද විවේකය හා ධාර්මික ප්‍රීතිසුවය විදීමට ඇති මාධ්‍යය හා මාර්ගය එකිනෙකට වෙනස් වෙයි. එහෙත් මෙකී වෙනස බෞද්ධ මූලධර්ම හා විසංවාදී නො වේ. සුන්ත නිපාත පාළියෙහි විවිධ ක්‍රීඩා හා රතිය පංචකාම සුවයෙහි ඇලීම වැදගත් සේ නො සිතා විභූෂණයන්හි නො ඇලී සත්‍යවාදී ව තනි ව කඟවෙනකුසේ කල් ගෙවන්නන් යැයි උපදෙස් දෙයි. මෙයින් අවධාරණය කෙරෙන්නේ,

- (1) පස්කම් සැපයෙන් වෙන් විය යුතු ක්‍රමෝපායකි. (2) අල්පකෘත්‍යතාව පිළිබඳ ආකල්පයකි.
- (3) සත්‍යවාදීබව ප්‍රගුණ කළ යුතු ආකාරයකි. (4) සෞන්දර්ය රසාස්වාදය විදගත යුතු ආකාරයකි.
- (5) විවේකය ගත කළ යුතු ආකාරයකි.

39. බුදුදහම තරම් පරිසරයෙහි වැදගත්කම අවධාරණය කළ වෙනත් දහමක් නැති තරම් ය. උන්වහන්සේගේ වර්ෂා රටාවන් තුළින් මෙන් ම දේශනා තුළින් ද ඒබව පැහැදිලි වේ. ඒ අනුව පරිසර හිතකාමීත්වය හා ආධ්‍යාත්මික විමුක්තිය තහවුරු කිරීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් වදාළ වැදගත් ඉගැන්වීමක් වනුයේ,

- (1) උපසම්පදා හික්කුවකට තුරුලතා විනාශ කිරීම ඇවැතක් ලෙස දැක්වීම.
- (2) අන්සතුදේ පැහැර ගැනීමෙන් වැළකීමේ සික්ෂාපදය පැණවීම.
- (3) වස්විසීමේ වාරිත්‍රය ආරම්භ කිරීම.
- (4) කරණියමෙන් ක සුත්‍රය තුළින් සියලු ජීවිතට මෙන්සිත පැතිරවීම.
- (5) වන උයන් ඉදිකිරීම නිතර පින් ලැබෙන ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස දැක්වීම.

40. වණිජ්ජා සූත්‍රයේ ආයුධ වෙළඳාම සඳහන් කරන්නේ යනුවෙනි.

- (1) මජ්ඣ චණිජ්ජා (2) මංස වණිජ්ජා (3) සත්ථ වණිජ්ජා
- (4) සත්ත වණිජ්ජා (5) විස වණිජ්ජා

41. ධනය උපයන්නෙකු ළඟ තිබිය යුතු ලක්ෂණ පහක් ව්‍යර්ඝපජ්ජ සූත්‍රයේ දැක් වේ. එම පහට අයත් නො වන්නේ, මින් කුමක් ද?

- (1) ධනෝපායන මාර්ගය කෙරෙහි දක්ෂ වීම. (2) කර්මාන්තයන්හි ආදිනව දකිමින් ක්‍රියාකිරීම.
- (3) කර්මාන්තය කෙරෙහි කම්මැලි නො වීම. (4) කර්මාන්තය මනා ලෙස සංවිධානය කිරීම.
- (5) කර්මාන්තය පිළිබඳ ව නිසි පරිදි දැන ක්‍රියා කිරීමේ හැකියාව.

42. පත්තකම්ම සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිභෝජන ක්‍රියාවලිය හඳුන්වා දෙන්නේ,

- (1) ආයතන පරිභෝජන ක්‍රියාවලියක් වශයෙනි.
- (2) කේවල පරිභෝජන ක්‍රියාවලියක් වශයෙනි.
- (3) හුදකලා පරිභෝජන ක්‍රියාවලියක් වශයෙනි.
- (4) අතුකඩා දිඹුල් පරිභෝජන ක්‍රියාවලියක් වශයෙනි.
- (5) නො මුලා වූ පරිභෝජන ක්‍රියාවලියක් වශයෙනි.

43. චුල්ලවග්ග පාළියේ සේනාසනක්ඛන්ධකයේ දැක්වෙන පරිදි සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ ව තනතුරු ගණනාවක් හඳුන්වා දී ඇත. එහි දැක්වෙන ආකාරයට බජ්ජක භාජක ලෙස හැඳින්වෙන්නේ,

- (1) කැඳ බෙදන තනතුර යි (2) කැවිලි බෙදන තනතුර යි
- (3) සෙනසුන් පිළිගන්නා තනතුර යි (4) පලවැළ බෙදන තනතුර යි
- (5) සිවුරු බෙදාදෙන තනතුර යි

44. සම්පත් කලමනාකරණයේ දීද විශේෂත්වයක් හිමිවේ.

- (1) සද්ධා සම්පදාවට (2) සීල සම්පදාවට (3) අප්පකිච්චතාවට
- (4) සමජ්චිකතාවට (5) උච්චාන සම්පදාවට

45. දරිද්‍රතාව වනාහි කාමභෝගී ගිහියාට දුකක්කව උගන්වන බුදුසමය, ආර්ථික සමෘද්ධි ගෘහස්ථ ජීවිතයට අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් ලෙස අවධාරණය කරයි. මෙම ආර්ථික සමෘද්ධිය පැහැදිලි කිරීමට වඩාත් ම සුදුසු පාරිභාෂික යෙදුම වන්නේ,

- (1) උට්ඨාන සම්පදාව යි.
- (2) සමජීවිකතාව යි.
- (3) භෝග සුඛය යි.
- (4) අනණ සුඛය යි.
- (5) අත්ථි සුඛය යි.

46. බෞද්ධයාගේ හස්ථසාර ග්‍රන්ථය ලෙස සැලකෙන ධම්ම පදය තුළ බොහෝ ජීවන ගැටලුවලට විසඳුම් සපයන උපදේසයන් සමුදායක් අන්තර්ගත ව ඇත. නිර්දේශිත ගාථාවන්ට අයත් "නිධිනංව පවත්තාරං" යන ගාථාවෙන් ලබාදෙන සදුපදේශය වන්නේ,

- (1) පව මෝරා විපාක දෙන විට අනුවණ තැනැත්තා දුකට පැමිණේ.
- (2) අනුන් කළ නො කළ දේට වඩා තමා කළ නො කළ දේ සෙවිය යුතු ය.
- (3) නැණවතෙකු සේවනය කරන්නාට උතුම් යහපතක් ම සිදු වන බව ය.
- (4) තමා පණ්ඩිතයැයි සිතන මෝඩයා ඒකාන්තයෙන් ම මෝඩයෙකි.
- (5) අයහපත් දේ කිරීම පහසු වුවත් යහපත්දේ කිරීම අපහසු ය.

47. සැවැත් නුවර ජීවත් වූ ධම්මික උපාසකතුමා ගිහිජීවිතයේ නිසරුවාව පසක් වී පැවිදි විය. එම සිදු වීම අරභයා දේශනා කළ ධම්මපද ගාථාව වන්නේ,

- (1) "න අත්ත හේතු න පරස්ස හේතු" යන ගාථාව ය.
- (2) "කායේන සංවරෝ සාධු" යන ගාථාව ය.
- (3) "තණ්හාය ජායති සෝකෝ" යන ගාථාව ය.
- (4) "අත්තනාව කතං පාපං" යන ගාථාව ය.
- (5) "අචරිත්වා බ්‍රහ්ම චරියං" යන ගාථාව ය.

48. "යම් මිනිසෙක් නින්දෙහි ඇලුනේ වේද, පිරිස් කෙරෙහි ඇලුනේ වේද, උට්ඨාන වීර්ය නැත්තේ ද, උපතින් ම අලස වේද ක්‍රෝධය ලක්ෂණ කොට ඇත්තේ ද " ඔහු,

- (1) සතර අගතියෙන් අගතිගාමී ව කටයුතු කරන්නෙකි.
- (2) පරිහානිය පිළිබඳ නො සලකා කටයුතු කරන්නෙකි.
- (3) පරාර්ථවර්යාව නො සලකා කටයුතු කරන්නෙකි.
- (4) පිං පච්චි පිළිබඳ අනවබෝධයෙන් කටයුතු කරන්නෙකි.
- (5) වසල ධර්ම පිළිබඳ අවබෝධයෙන් තොර ව කටයුතු කරන්නෙකි.

49. මංගල සූත්‍රයේ දැක්වෙන මංගල කරුණු තිස් අටට අදාළ 'අනවජ්ජාති කම්මානි' යන්නෙන් අදහස් කෙරෙනුයේ,

- (1) දූහැමී ජීවිතයක් ගත කළ යුතුබව.
- (2) උට්ඨාන වීර්යෙන් ක්‍රියා කළ යුතුබව.
- (3) කුලයන්හි නො ඇලී ක්‍රියා කළ යුතුබව.
- (4) නිවැරදි කර්මාන්ත ඇතිබව.
- (5) නිවහල් කර්මාන්ත කිරීම.

50. සීගාලෝවාද සූත්‍රයේ සඳිසා නමස්කාරයට අදාළ ව යුතුකම් හැට එකක් ඇතුළත් වේ. එයින් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

A. පවින් වළකා ගැනීම.	B. යහපත් සිතින් අනුකම්පා කිරීම
C. යහපත් කටයුතුවල යෙදවීම	D. වස්ත්‍රාභරණ සපයා දීම.
E. නිසි අධ්‍යාපන හා ශිල්පීය දැනුම ලබා දීම	F. මනාව හික්මවාලීම.

මෙයින් දෙමව්පියන්ගෙන් දරුවන්ට ඉටුවිය යුතු යුතුකම් ඇතුළත් වන්නේ,

- (1) A, C, Eවල ය.
- (2) A, B, Eවල ය.
- (3) B, C, Fවල ය.
- (4) B, C, Dවල ය.
- (5) C, D, Eවල ය.

වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP
 වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP
 වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP
Provincial Department of Education - NWP
 වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP
 වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP
 වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP

45	S	II

පළමු වාර පරීක්ෂණය - 13 ශ්‍රේණිය - 2020
First Term Test - Grade 13 - 2020

විභාග අංකය බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය II කාලය පැය තුනයි
 අමතර කියවීම් කාලය මිනි. 10 යි.

- අමතර කියවීම් කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය කියවා ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීමටත් පිළිතුරු ලිවීමේ දී ප්‍රමුඛත්වය ලබාදෙන ප්‍රශ්න සංවිධානය කර ගැනීමටත් යොදා ගන්න.
- I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද, II කොටසින් ප්‍රශ්න තුනක් ද තෝරාගෙන ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න.

I කොටස

(මෙම කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් පමණක් තෝරාගෙන පිළිතුරු සපයන්න.)

- බමුණන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මහා යාග දෙකක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2 යි)
 - බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් තුළින් ශුද්‍ර වර්ණයේ නිදහස අහිමි කෙරෙන අයුරු නිදසුන් තුනක් ඇසුරෙන් පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 3 යි)
 - ඓතිහාසික සාධක තුළින් වර්ණ සංකල්පය බැහැර කෙරෙන අයුරු පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 4 යි)
 - බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් තුළින් කාන්තාව පුරුෂාධිපත්‍යයට නතුකර තිබූ බව තහවුරු කරන්න. (ලකුණු 5 යි)
 - පකුඩ කවිව්‍යාජයේ දර්ශනය පෙන්වා දෙමින් එය බුදු දහමින් විවාරයට ලක්වන්නේ ඇයිදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 6 යි)
- කාසි හා වජ්ජි ජනපදයන්හි අගනගරයන් පිළිවෙලින් නම් කරන්න. (ලකුණු 2 යි)
 - රාජාණ්ඩු පාලනයක ප්‍රමුඛ ලක්ෂණ තුනක් පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 3 යි)
 - සිව් බඹ විහරණ සමාජ සහජීවනයට උපකාරීවන අයුරු පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 4 යි)
 - රාජ්‍යත්වයේ ප්‍රභවය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ප්‍රජාතාන්ත්‍රීය හා ජනහිතකාමී ලක්ෂණවලින් යුතුව පෙන්වා දෙන්න. (ලකුණු 5 යි)
 - බුද්ධකාලීන භාරතයේ පැවැති ප්‍රමුඛ ජීවනෝපායක් වශයෙන් වෙළඳාමට හිමිතැන පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 6 යි)
- සුකරානි අසාධුනි යන ගාථාව සම්පූර්ණ කරන්න. (ලකුණු 2 යි)
 - එම ගාථාවේ අර්ථය නිවැරදි ව ලියන්න. (ලකුණු 3 යි)
 - සත්තා දේවමනුස්සානං යන බුදු ගුණය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 4 යි)
 - බුදුරදුන්ගේ මහා ප්‍රඥා ගුණය නිදසුන් මගින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 5 යි)
 - සැරියුත් හිමියන්ගේ වර්තයෙන් ගතහැකි ආදර්ශ ඇගයීමට ලක්කරන්න. (ලකුණු 6 යි)

II කොටස

(මෙම කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් පමණක් තෝරාගෙන පිළිතුරු සපයන්න.)

4. i සෞන්දර්ය රසාස්වාදයට බුදු දහමින් බාධාවක් නො වන බව සුත්‍රාගත ඉගැන්වීම් තුළින් මෙන් ම බෞද්ධ කලාශිල්ප තුළින් ද ප්‍රකට වන අයුරු පරීක්ෂා කරන්න. (ලකුණු 10 යි)
ii පරිසර හිතකාමී සමාජයක් බිහිකර ගැනීමෙහි ලා බුදු දහමින් ලැබෙන පිටිවහල ඇගයීමට ලක්කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

5. i. පුද්ගල ස්වාමිත්වය, ස්වාධීනත්වය හා ස්වච්ඡන්දතාව පිළිබඳ සමකාලීන ඉගැන්වීම් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළින් ප්‍රතිකේෂ වන අයුරු විමර්ශනය කරන්න. (ලකුණු 10 යි)
ii ජනතා හිතවාදී පාලනනන්ත්‍රයක් උදාකර ගැනීමට කුටදන්ත සුත්‍රාගත ඉගැන්වීම් උපකාරීවන අයුරු විමසීමට ලක්කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

6. i. වත්මන් සමාජය තුළ උද්ගතව ඇති ප්‍රශ්න හමුවේ සරල දිවිපැවැත්මක ඇති ප්‍රායෝගික වැදගත්කම බෞද්ධ සාරධර්ම ඇසුරෙන් පහදන්න (ලකුණු 10 යි)
ii සමය සමෘද්ධිය අරභයා බුද්ධකාලීන ගිහිපැවිදි දෙපිරිසකගෙන් සිදුවූ සේවය අගයන්න. (ලකුණු 10 යි)

7. I. දහැමි ධනෝපායනය හා ධන පරිහරණය සුඛ සාධනය සඳහා ඉවහල්වන අයුරු විමසීමට ලක්කරන්න. (ලකුණු 10 යි)
ii. වතුර්විධ සුඛය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තෘප්තිමත් ගෘහ ජීවිතයක් සඳහා උපයෝගීවන ආකාරය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

8. I. පුද්ගල හා සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා සදිසා සමාජයෙහි දැක්වෙන යුතුකම් උපකාරීවන අයුරු සහේතුක ව දක්වන්න. (ලකුණු 10 යි)
ii. පුද්ගලයාගේ මෙලොව පරලොව උභයාර්ථ සාධනය සඳහා මංගල සුත්‍රාගත කරුණු ඉවහල්වන අයුරු පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10 යි)

පළමු වාර පරීක්ෂණය - 13 ශ්‍රේණිය - 2020
බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය I - පිළිතුරුපත්‍රය

ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුර	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුර
01	2	26	3
02	4	27	4
03	5	28	1
04	3	29	5
05	1	30	5
06	5	31	2
07	1	32	3
08	2	33	4
09	3	34	1
10	4	35	2
11	2	36	1
12	5	37	3
13	2	38	5
14	4	39	4
15	1	40	3
16	1	41	2
17	5	42	1
18	3	43	2
19	2	44	4
20	4	45	5
21	5	46	3
22	3	47	1
23	3	48	2
24	4	49	4
25	4	50	1

i කොටස

1. i. බමුණන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මහා යාග දෙකක් නම් කරන්න
 - අශ්වමේධ, පුරුෂමේධ, සම්මාපාය, වාජපෙයාය හා නිරග්ගල ප්‍රමුඛ යාග බව. (ලකුණු 2යි)
- ii. බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් තුළින් ශුද්‍ර වර්ණයේ නිදහස අහිමි කෙරෙන අයුරු නිදසුන් තුනක් ඇසුරෙන් පෙන්වා දෙන්න.
 - **ආගමික** - ශුද්‍රයන්ට යාගභෝම කර ගැනීමට අවස්ථාව නොලැබීම, උපනයනයට ද අවස්ථාව නොලැබීම, තම වර්ණයට අදාල ස්ව ධර්මයන් ඉටු කිරීම විමුක්තියට මාර්ගය ලෙස දක්වා තිබීම.
 - **සාමාජික** - වේද අධ්‍යාපනයට අවස්ථාව නොලැබීම, ප්‍රභූ කුලයන් අනුකරණය කිරීමට අවස්ථාව නොලැබීම, ධනය ඉපැයීමට අවස්ථාව නොලැබීම, ශුද්‍රයාට වධ බන්ධන ඇතිකළමුත් එයට එරෙහිවීමට අවස්ථාවක් නොලැබීම, ශුද්‍රයන් වැඩියෙන් සිටින රාජ්‍යය සාපලත් දේශයක් ලෙස දක්වීම.
 - **ආර්ථික** - මනුස්මෘතියේ දැක්වෙන ආකාරයට ධනය ඉපැයීම ශුද්‍රයන්ට තහනම් කිරීම. ශුද්‍රයකු ධනය රැස්කළොත් ධනය රාජසන්තක කොට රටින් පිටුවහල් කිරීම යනාදී වශයෙන් දැක්වෙන මෙම ශීර්ශ තුනෙන් හෝ එකම ශීර්ශයක් යටතේ වුව ද කරුණු දක්වා තිබීම ප්‍රමාණවත්ය. (ලකුණු 3 යි)
- iii. ඓතිහාසික සාධක තුළින් වර්ණ සංකල්පය බැහැර කෙරෙන අයුරු පෙන්වා දෙන්න (ලකුණු 4 යි)
 - අම්බට්ඨ බ්‍රාහ්මණයාගේ සත්මුතු පරම්පරාවෙහි ආදි සත් වැන්නා ක්ෂත්‍රිය වංශිකයෙකුගේ නිවසෙහි බැල මෙහෙවරකම් කළ ශුද්‍ර කාන්තාවක විසින් බිහි කරන ලද අයකු බව දැක්වීමෙන් පසු ව ඉතිහාසයෙහි කිසිදු වර්ණයක් අමිශ්‍ර ව නො පවත්නා බව අම්බට්ඨ සූත්‍රයේදී කරුණු පැහැදිලි කිරීම.
 - දීඝ නිකායේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ සිව් වර්ණයේ ප්‍රභවය පිලිබඳ දැක්වෙන විස්තරය තුළින් ද ඓතිහාසික සාදක වරලට අදාළ තොරතුරු සඳහන් වේ.
- iv. බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් තුළින් කාන්තාව පුරුෂාධිපත්‍රයට නතුකර තිබූ බව තහවුරු කරන්න.

මනුස්මාතිගේ “බාල්ලෝ පිතුරුවගේ තිස්සේන් - ප්‍රාණි ග්‍රහණය යොවනේ
ප්‍රනාණං භර්තරී ප්‍රේතේ - න භජේත් ස්ත්‍රී ස්වතන්ත්‍රනාම්” යනුවෙන් දැක්වෙන ආකාරයටත්

- බ්‍රාහ්මණ සමාජයේ පැවති ළදරු විවාහය තුළින්
- සති පූජාව හා පර්ධා වාරිත තුළින් කාන්තාව පුරුෂාධිපත්‍යයට නතුකර තිබූ බව විස්තර විය යුතුය.

(ලකුණු 5 යි)

v. පකුධ කවිව්‍යානයගේ දර්ශනය පෙන්වා දෙමින් එය බුදු දහමින් විවාරයට ලක්වන්නේ ඇයිදැයි පැහැදිලි කරන්න.

- පකුධ කවිව්‍යානය සජ්ඣ පදාර්ථවාදියකු වශයෙන් ද භෞතිකවාදියකු වශයෙන් ද, ශාස්වතවාදියෙකු හා අකිරියවාදියකු වශයෙන් ද සැලකේ. කිසිවකු විසින් නූපදවන ලද ලෝකයේ සදාතන ව පවත්නා උත්තරීතර පදාර්ථ හතක් පකුධ කවිව්‍යානය හඳුන්වා දී ඇත.
- පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ, සුඛ, දුක්ඛ, ජීව යනු ඒ පදාර්ථ හත යි. ඒ ඒ පදාර්ථ නසන්නකු, නසවන්නකු, සාධනය කරන්නකු කරවන්නකු නැති බව ප්‍රකාශ කළහ. තියුණු ආයුධයකින් යමකුගේ හිස සිඳින්නේ නම් ඉන් සිදුවන්නේ ඔහු ඝාතනය කිරීම නොව සජ්ඣකාය අතරින් එම ආයුධය යැවීම පමණක් බවත් ඔහු උගන්වයි.
- බුදු දහමෙහි හේතුඵලවාදී දහමක් හෙයින් අවිපරිණාමීය නිත්‍ය වූ කිසිවක් ස්ථිර ව නො පවත්නා බවත් ලොව සෑම දෙයක් ම හේතුඵල සබඳතාවෙහි පිහිටා ඇති බවත් ප්‍රකාශිත ය. එහෙයින් සජ්ඣපදාර්ථයන්හි ද ස්ථිර පැවැත්මක් නොමැති බව බුදු දහමේ මතය යි.
- පකුධ කවිව්‍යානය ඉදිරිපත් කරන මෙම ඉගැන්වීමෙන් යමකු කරන ක්‍රියාවන්හි වගකීම එම පුද්ගලයාට පැවරෙන්නේ නැත. තමා කරන සෑම ක්‍රියාවක ම වගකීම තමා සතු බව බුදු දහමින් අවධාරිත ය.
- පකුධ කවිව්‍යානය ඉදිරිපත් කරන මෙම ඉගැන්වීමෙන් යමකු කරන ක්‍රියාවන්හි වගකීම එම පුද්ගලයාට පැවරෙන්නේ නැත. තමා කරන සෑම ක්‍රියාවක ම වගකීම තමා සතු බව බුදු දහමින් අවධාරිත ය. (ලකුණු 6 යි)

2. i. කාසි හා වජ්ජ ජනපදයන්හි අගනගරයන් පිළිවෙලින් නම් කරන්න.

- බරණැස හා විශාලා

(ලකුණු 2 යි)

ii. රාජාණ්ඩු පාලනයක ප්‍රමුඛ ලක්ෂණ තුනක් පෙන්වා දෙන්න.

- මහරජ කෙනකු විසින් පාලනය කිරීම.
- බොහෝ විට පිය පුතු පරපුරෙන් රජ පදවිය උරුම වීම.
- ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක, අධිකරණ බලතල රජුට හිමි වීම. රජතුමා නීති පැනවීම, නීති ක්‍රියාත්මක කරවීම හා දඬුවම් පැමිණවීම.
- යුවරජ, පුරෝහිත, අධිකරණ නායක, සේනාධිපති මගින් බලය ක්‍රියාත්මක වීම.
- දුර්වල අසල්වැසි රාජ්‍යවල පාලකයන් පරදවා තම බලය පුළුල් කර ගැනීමට ‘මත්ස්‍ය න්‍යාය’ ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ඒ අනුව රාජ්‍යය, මහාරාජ්‍යය, මහා අධිරාජ්‍ය නිර්මාණය වූ බව.

(ලකුණු 3 යි)

iii. සිව් බඹ විහරණ සමාජ සහජීවනයට උපකාරීවන අයුරු පැහැදිලි කරන්න.

- මෙන්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යනු සිවුබඹ විහරණ වන බව.
- බ්‍රහ්ම විහාර සියලු සත්ත්වයන් විෂයයෙහි පැතිර විය යුතු චිත්තාවන් වන බව.
- ගිහිපැවිදි දෙපක්ෂය විසින් ම ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් මෙම බ්‍රහ්ම විහාර ධර්ම ප්‍රභූත කළ යුතු බව.
- සිවුබඹ විහරණ සීමාවකින් තොර ව වැඩිය යුතු බැවින් අප්පමඤ්ඤා නම් වන බව.
- සමාජ සහජීවනයට බ්‍රහ්ම විහාර බෙහෙවින් උපකාර වන බව.

(ලකුණු 4 යි)

iv. රාජ්‍යත්වයේ ප්‍රභවය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ප්‍රජාතාන්ත්‍රීය හා ජනහිතකාමී ලක්ෂණවලින් යුතුව පෙන්වා දෙන්න.

- රාජ්‍යත්වයේ ප්‍රභවය පිළිබඳව දී. නි. අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ දැක්වෙන බව.
- එහි සඳහන් ආකාරයට පාලකයකු පත්කරගැනීමේ අවශ්‍යතාව ජනතාව අතුරින්ම ඇති වූ බව.
- මහජනතාවගේ කැමැත්තෙන් පාලකයෙකු පත්කරගැනීමට යොමුවීම ප්‍රජාතන්ත්‍රීය ස්වභාවයක් ගෙන ඇතිබව
- එම පත්කරගැනීමේදී සමාජයෙන් ඒ සඳහා වඩාත් සුදුසුම පුද්ගලයා තෝරාගැනීමට යොමු වූ බව.
- ජනතාව පාලකයාට අසීමිත බලතල ලබා දීමට යොමු නොවූ බව.
- දොස් දැකිය යුතු තැන දොස් දැකීමත්, ගැරහිය යුතු තැන ගැරහීමටත්, පිටුවහල් කළයුතු තැන පිටුවහල් කිරීමත් පාලකයාට පැවැරුන වගකීම් බව
- අසීමිත බලතල නොදී සීමාසහිත බලතල ප්‍රමාණයක් ලබාදීම නිසා එය ජනහිත පාලනයට අවස්ථාව උදාකරදීමක් ලෙස සැලකිය හැකි බව
- ජනතාව තම හැල්වලින් කොටසක් පාලකයාට ලබාදීමට යොමුවීම තුළින් පාලකයා තවදුරටත් ජනහිත පාලනයකට යොමු කිරීමට ගත් උත්සහයක් ලෙස සැලකිය හැකිබව.

(ලකුණු 5 යි)

v. බුද්ධකාලීන භාරතයේ පැවැති ප්‍රමුඛ ජීවනෝපායක් වශයෙන් වෙළඳාමට හිමිතැන පරීක්ෂා කරන්න.

- ආර්ය ජනාවාස ආරම්භයට පෙර සිට ම කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රබල ජීවන වෘත්තියක් ව පැවති බව.
- බෞද්ධ සාහිත්‍යාගත මූලාශ්‍රය අනුව ‘බත’ භාරතීය ජනයාගේ ප්‍රධාන ආහාරය වූ බව.
- ‘බත’ ඕදන නාමයෙන් හැඳින්වූ බව.

- පුද්ගල නාමවලට පවා ඕදන යන්න ඇතුළත් වූ බව.
- කසිභාරද්වාජ සූත්‍රය ඇතුළු බොහෝ සූත්‍රවල කෘෂිකාර්මික කටයුතු පිළිබඳ ව සඳහන් වී ඇති බව.
- කුට්ටනි සූත්‍රයෙහි සඳහන් වන ආකාරයට කෘෂිකාර්මාන්තයේ යෙදෙන ගොවීන්ට රාජානුග්‍රහය ලබාදිය යුතු බව.
- රජු සහභාගි වන වැදගත් උත්සවයක් ලෙස වජ්මඟුල සිදු කරන ලද බව.
- කෙත්වතු වලට අධිපති වූ රජ කුලය 'බත්තිය' නමින් හැඳින් වූ බව.
- මගධ කෙත්යායේ ආකෘතියට අනුව බෞද්ධ භික්ෂූන්ගේ සිවුරු සකසා ගත් බව.
- බුද්ධ කාලීන භාරතයේ දියුණු වාරිමාර්ග පද්ධති පැවති බව හා ජලය පිළිබඳ ව ඇති වූ ගැටලුවල දී බුදු බුදුජාණන් වහන්සේ මැදිහත් වූ බව. (ලකුණු 6 යි)

3. i. සුකරානි අසාධුනි යන ගාථාව සම්පූර්ණ කරන්න.
 සුකරානි අසාධුනි - අත්තනෝ අහිතානිව
 යං චේ හිතං ච සාධුං ච - තං චේ පරමදුක්කරං (ලකුණු 2 යි)

ii එම ගාථාවේ අර්ථය නිවැරදි ව ලියන්න.
 තමාට අහිත වූ අයහපත් දේ ලෙහෙසියෙන් කරගත හැකි ය. යම් දෙයක් තමාට හිත හෝ යහපත් හෝ චේ නම් එය කිරීම ඒකාන්තයෙන් ඉතා අමාරු ය. (ලකුණු 3 යි)

iii සත්තා දේවමනුස්සානං යන බුදු ගුණය විස්තර කරන්න.
 • දෙවියන් සහිත ලෝකයාට දිට්ඨධම්මික සම්පරායික යන උභයාර්ථ සිද්ධිය පිණිස අනුශාසනා කරන බැවින් ද (සදෙවකෙ ලොකෙ සාසනිති සත්ථා) දෙවි මිනිසුන්ට ශාස්තාවරයා මෙන් ම ගුරුවරයා වන බැවින් ද, බුදු රජාණන් වහන්සේ 'සත්ථා' (සත්ථාදේවමනුස්සානං) යනුවෙන් හැඳින්වෙන බව.
 • බව කතරින් එතර - ලනුයෙන් සතන් හැම වර
 තිලෝගුරු මුනිවර - වී ය සත්තා නමින් පුවතර (ලකුණු 4 යි)

iv බුදුරදුන්ගේ මහා ප්‍රඥා ගුණය නිදසුන් මගින් පැහැදිලි කරන්න.
 • බුදු රජාණන් වහන්සේගේ කරුණාව මහා කරුණාව වන්නා සේ ම ප්‍රඥාව මහා ප්‍රඥාව වන බව.
 • විදර්ශනා ඥානය හෙවත් ලෝකයේ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දක්නා නුවණ ප්‍රඥාව වන අතර එය ලෝකය හා ජීවිතය පිළිබඳ ව බුදු රජාණන් වහන්සේ සතු ව පැවැති ගැඹුරු වූ නුවණ බව.
 • අනුපූර්ව ශික්ෂාවේ තෙවන පියවර ප්‍රඥාව බව.
 • මහා ප්‍රඥාවට විෂය නොවුණු කිසිවක් ලොවෙහි නැති බව.
 • බුදුරදුන් සතු ව පැවැති විවිධ ඥාන දර්ශනයන්ගෙන් ප්‍රඥා මහිමය ප්‍රකට වන බව.
 • ත්‍රිවිද්‍යා ඥානය, අෂ්ට විද්‍යා ඥානය, සර්වඥා ඥානය ආදී වශයෙන් එය විවිධාකාර වන බව.
 • බුද්ධ ශරීරය කොතරම් දුර්වල වුව ද උන් වහන්සේගේ ප්‍රඥා ශක්තියෙහි කිසි දු වෙනසක් නොවේ යයි මජ්ඣිම නිකායේ මහා සීහනාද සූත්‍රයෙන් පැහැදිලි කෙරෙන බව.
 • චුල්ල තත්ථිපදෝම සූත්‍රයේ දී පිලෝතික පරිබ්‍රාජක බුදුරදුන්ගේ ප්‍රඥාව වෙසෙසින් අගය කර ඇති බව.
 • බුදුරදුන්ගේ මහා ප්‍රඥාව ආදර්ශයට ගෙන පුද්ගලයෙකුගේ මෙලොව ජීවිතය මෙන් ම පරලොව ජීවිතය ද අර්ථවත් එකක් බවට පත් කර ගැනීමටත් සසර දුකින් අත් මිදීමටත් හැකියාව ලැබෙන බව.
 • බුදු රජාණන් වහන්සේගේ 'සෙසු ගුණාංගවලට වඩා මහා ප්‍රඥාව ශ්‍රේෂ්ඨ යයි උන්වහන්සේ දේශනා කර ඇති බව. (මහා සකුඵදායී සූත්‍රය). (ලකුණු 5 යි)

v සැරියුත් හිමියන්ගේ චරිතයෙන් ගතහැකි ආදර්ශ ඇගයීමට ලක්කරන්න.
 • කා බී විනෝදවිම උතුම්ම සැපතයැයි සිතූ තරුණ සමාජ හැඟීම් වලින් බැහැරව ලෝකයේ යථාර්ථය සොයා බැලීමේ විමර්ශනශීලී චිත්තයකින් යුක්තවීම.
 • සැපදුක් දෙකෙහිදීම තම කලාණ මිත්‍රයා සමග කටයුතු කිරීම
 • දැඩි අධිෂ්ඨානයෙන් හා කැපවීමෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම.
 • කෙනෙකු දුටු පමණින් ඔහුගේ ඇතුළාන්තය හඳුනාගත හැකි තීක්ෂණ බුද්ධියක් පැවැතීම
 • ගුරුවරුන්ට බෙහෙවින් ම ගරු සරුව කටයුතු කිරීම(දවසට තුන්වරක් අස්සජ් මහරහතන් වහන්සේට නමස්කාර කිරීමට යොමුවීම)
 • නොමග ගියවුත් සුමගට ගැනීමේ හැකියාවෙන් යුක්ත වීම (දේවදත්ත සමග ගිය 500ක් දෙනා ආපසු ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු කිරීම)
 • ගිලාන උපස්ථානය (කුෂ්ට රෝගයෙන් පෙළුණු සමිතගුප්ත හිමියන්ට ප්‍රතිකාර කිරීම)
 • දැඩි ඉවසීමේ ගුණයෙන් යුක්ත වීම (මහමග වඩිද්දී මිසදිටු බමුණෙකු පිටට පහරක් ගැසුවද එය ඉවසීමෙන් යුතුව විදරා ගැනීම)
 • ගැඹුරු ප්‍රඥාවෙන් යුක්තවීම. (ලකුණු 6 යි)

ii කොටස

4. i සෞන්දර්ය රසාස්වාදයට බුදු දහමින් බාධාවක් නො වන බව සුත්‍රාගත ඉගැන්වීම් තුළින් මෙන් ම බෞද්ධ කලාශිල්ප තුළින් ද ප්‍රකට වන අයුරු පරීක්ෂා කරන්න.
- සෞන්දර්ය යනු සුන්දරත්වයි. සුන්දර දේ රසවිඳීමට බුදු දහමින් බාධාවක් නැත.
 - බුදු සමය අවධාරණය කරණුයේ ඇලීමකින් තොර ව සෞන්දර්ය ආශ්වාදය කිරීමටයි “නතේ කාමා යානි චිත්‍රානි ලෝකේ” සංකප්ප රාගෝ පුරිසස්ස කාමෝ” යනුවෙන් දේවතා සංයුක්තයේ දක්වෙන ආකාරයට ලොව විචිත්‍ර දෑ කාමයෝ නෙවෙති. පුද්ගලයෙකු තුළ පවතින රාග සංකල්පය කාමයයි. විචිත්‍ර දෑ ලොව එසේම පවතී. නුවණැත්තෝ කාමයෙන් තොර ව සෞන්දර්ය ආශ්වාද කරති. මෙකී ආකල්පය රසවින්දනයෙහි ප්‍රබුද්ධ බවයි.
 - බුදුරදුන් අතුළු රහතන් වහන්සේලා පවා සෞන්දර්ය රසවිඳි ඇති අයුරු සූත්‍ර ධර්ම තුළින් හදුනාගත හැකිය.
 - අරියපථයේ සහ සූත්‍රයේදී බවුන් වැඩීමට තෝරාගත් නේරංජනා නදිය අසබඩ සුන්දරත්වය ඇගයීමට ලක්කිරීම.
 - මහා පරිනිබ්බාණ සූත්‍රයේදී විශාලා මහනුවර ඇතුලු ඒ ආශ්‍රිත උදේන, ගෝතමක, සත්තම්බක, ආදී ස්ථාන ඇගයීමට ලක්කිරීම
 - සප්පක, වනවච්ඡ, කාළදායී ආදී රහතන් වහන්සේලා පවා සෞන්දර්ය ඇගයීමට ලක්කිරීම
 - නිර්මාණ සෞන්දර්ය, මූර්ති, කැටයම්, හා සිතුවම් කලාවෙන් බිහිවී ඇති විවිධ නිර්මාණයන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් හදවත් තුළ භාවමය ගුණ වර්ධනය වීමට උපයෝගී වීම (ලකුණු 10 යි)
- ii පරිසර හිතකාමී සමාජයක් බිහිකර ගැනීමෙහි ලා බුදු දහමින් ලැබෙන පිටිවහල ඇගයීමට ලක්කරන්න.
- මිනිසා අවට ඇති වටපිටාව පරිසරය යි. එය ජීව හා අජීව වශයෙන් දෙයාකාර වන අතර, පුද්ගලයා මෙම දෙයාකාර පරිසරය කෙරෙහි ම හිතකාමී අයෙකු විය යුතු ය.
 - මෙම දෙයාකාර පරිසරය ට ඇතුළත් අංශ ගණනාවකි. **වන සංරක්ෂණය ජල සංරක්ෂණය ශබ්ද සංරක්ෂණ භූමි සංරක්ෂණය සත්ත්ව සංරක්ෂණය වායු සංරක්ෂණය** එයින් කිහිපයකි.
 - මෙයින් වන සංරක්ෂණය තුළින් ජීවය සඳහා අවශ්‍ය වාතය, ආහාර පාන, සෙවණ ආදිය ලබාදීම සිදු වේ.
 - ගස් කැපීම නොකළ යුතු බවත්, කෙලෙස් වනය සිඳීම කළ යුතු බවත් ධර්ම පදයේ දක්වේ.
 - යමෙක් ගසක සෙවණෙහි හිඳින්නේ නම් හෝ නිදන්නේ නම් හෝ එහි අත්තක් නොසිඳින්නේ ය. මිත්‍රද්‍රෝහී බව ලාමක බව ප්‍රේත ව්‍යුච්චි දක්වේ.
 - “වෘක්ෂලතා සිඳීම හෝ සිඳවීම, බිඳීම හෝ බිඳවීම, පිසීම හෝ පිසවීම පවිති ඇවැතක් වන බව හික්කු විහංගයේ දක්වා ඇත.”
 - ගිලන් නොවූ මහණකු විසින් නිල් තණ මත මළමුත්‍ර හෝ කෙළ හෝ නොගැසිය යුතු බවත්, ඉදුල් නොදැමිය යුතු බවත්, එසේ කරන්නාට ඇවැත් සිදුවන බවත් විනය පිටකයේ දක්වේ.
 - වනාන්තර ගිනි නොතැබිය යුතු බවත්, යමෙක් එසේ කරන්නේ නම් දුකුලා ඇවැතක් සිදුවන බවත් චුල්ලවග්ගපාළියේ දක්වේ. මේ ආකාරයට සෙසු පාරිසරික අංශ පිලිබඳවද බුදු දහමෙහි ඇතුළත් ඉගැන්වීම් ගෙන හැර දක්වමින් ඒ තුළින් පරිසර හිතකාමී පුද්ගලයෙක් බිහිකර ගැනීමට හේතුවන අයුරු විස්තර විය යුතුය. (ලකුණු 10 යි)
5. i. පුද්ගල ස්වාමිත්වය, ස්වාධීනත්වය හා ස්වච්ඡන්දතාව පිළිබඳ සමකාලීන ඉගැන්වීම් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළින් ප්‍රතික්ෂේප වන අයුරු විමර්ශනය කරන්න.
- බුද්ධකාලීන භාරතයේ මහා බ්‍රහ්ම, මහා පුරුෂ, ඊශ්වර වැනි ඊශ්වර නිර්මාණවාදී සංකල්ප හා ජගදාත්ම, පරමාත්ම, විශ්ව ආත්ම වැනි පාරභෞතික සංකල්ප ප්‍රාමාණිකත්වයෙන් ගත් මහණ බමුණන් විසූ බව.
 - පුබ්බේකතහේතුවාදය, අහේතුඅප්පච්චවාදය පිළිගත් ශාස්තෘවරුන් සිටි බව.
 - ඊශ්වර නිර්මාණවාදී ඉගැන්වීම් අනුව සර්ව බලධාරී ඊශ්වරයකු විසින් සත්ත්වයා හා ලෝකය ම පාලනය කරනු ලැබේ යැයි පිළිගන්නා බව.
 - ඊශ්වර නිර්මාණවාදය, පුබ්බේකතහේතුවාදය හා නියතිවාදය ආදී ඉගැන්වීම් මඟින් පුද්ගල ස්වාධීනත්වයට, ස්වාමිත්වයට, ස්වච්ඡන්දතාවට හා වගකීමට හානි සිදු වන බව.
 - බාහිර ගැලවුම්කරුවකු හෝ බාහිර බලවේගයක් හෝ විෂයයෙහි පුද්ගල ස්වාධීනත්වය හා වගකීම නො පවරන බුදු දහම මිනිසාගේ ස්වාධීනත්වය මිනිසාට ම පවරා ඇත.
 - එහි දී තම සුගතිය මෙන් ම දුගතිය පිළිබඳ වගකීම පුද්ගලයා සතු වනබව බුදු දහම පෙන්වා දෙයි. අත්තනා'ව කතං පාපං - අත්තනා සංකිලිස්සති අත්තනා අකතං පාපං - අත්තනා'ව විසුජ්ඣති යන ධර්ම පද ගාථාවට පිරිසිදු වීම හෝ අපිරිසිදු වීම තමා සතු ක්‍රියාවලියක් ලෙස දක්වීම
 - අත්තනාහි අත්තනෝ නාථෝ යන ධර්ම පද ගාථාවට අනුව තමාගේ ගැලවුම් කරුවා තමාම බව දක්වීම
 - අත්තකාර සූත්‍රයේ දක්වෙන ආකාරයට පුද්ගල ශක්තිය අවධාරණය කිරීම කාලාම හා උපාලි සූත්‍ර තුළින් තමන් විසින් ම විමසා බලා තීරනයකට එළබෙන ලෙස දක්වීම යනාදී කරුණු ඇසුරෙන් කරුණු දක්වීම. (ලකුණු 10 යි)

ii ජනතා හිතවාදී පාලනනන්ත්‍රයක් උදාකර ගැනීමට කුටුන්ත සුත්‍රාගත ඉගැන්වීම් උපකාරීවන අයුරු විමසීමට ලක්කරන්න .

- මවුපිය දෙපසින් අභිජාත පිළිගත් තැනැත්තකු වීම.
- ධන ධාන්‍ය ඇති ඉසුරුමත් පුද්ගලයකු වීම.
- මහා දූත උගත්කමකින් යුක්ත වීම.
- ප්‍රසාදය එළවන සුලු තැනැත්තකු වීම.
- සිල්වත් වීම.
- යහපත් තෙපුල් ඇත්තකු වීම.
- බලවත් වූ අණ පිළිපදින සිවුරග සෙනඟක් ඇත්තකු වීම.
- ශ්‍රද්ධාවන්ත දානපතියකු වීම.
- නුවණැත්තකු හා උගතකු වීම.
- පාලකයා විසින් සිය රාජ්‍යයේ අපරාධ වළක්වා ආර්ථික සංවර්ධනය ඇති කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතු වීම. යනාදී මෙම කරුණු ජනතාවාදී පාලනයක් උදාකර ගැනීමට ඉවහල් වන අයුරු විස්තර විය යුතුය. (ලකුණු 10 යි)

6. i. වත්මන් සමාජය තුළ උද්ගතව ඇති ප්‍රශ්න හමුවේ සරල දිවිපැවැත්මක ඇති ප්‍රායෝගික වැදගත්කම බෞද්ධ සාරධර්ම ඇසුරෙන් පහදන්න

- සරල දිවි පැවැත්මක් නොමැති වීම හේතුවෙන් අසීමිත බලාපොරොත්තු ළඟා කර ගැනීම සඳහා අධික තෘෂ්ණාවෙන් ක්‍රියා කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආර්ථික, දේශපාලන, සෞඛ්‍ය, පාරිසරික, සංස්කෘතික හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය ආදී විවිධ සමාජ ගැටලු උද්ගත ව ඇත.
 - ඉන්ද්‍රිය ප්‍රීනනයෙන් තෘප්තිමත් නොවීම හේතු කොටගෙන සමාජය තුළ මනුෂ්‍ය ඝාතන, කාම අපරාධ, ගෘහස්ථ ආරවුල් ආදී විවිධ ගැටලු වර්ධනය වේ.
 - හෝග සම්පත්වලින් සැහීමකට පත් නොවීම හේතු කොට ගෙන හොරකම, දූෂණය ආදී සමාජ දුරාවාර වර්ධනය වේ.
 - සරල දිවිපැවැත්මෙන් ලෝභය, ඊර්ෂ්‍යාව, ආශාව, රාගය, තෘෂ්ණාව, මානය, ක්‍රෝධය, වෛරය, පළිගැනීම් ආදී දුර්ගුණ පාලනය වන අතර එයින් අසීමිත ආශාවන් පසුපස හඹා යාමෙන් ඇතිවන මානසික අසහනය ද අවම වේ.
 - උගනෝ ලොකෝ අතින්තෝ තණ්හා දාසෝ - ලෝක සත්ත්වයා අතෘප්තිකරය. තෘෂ්ණාවේ දාසයෙකි. මෙය තේරුම් ගනිමින් ආර්ථික සමෘද්ධිය ඇති කර ගනියි.
 - කහවනු වැස්සකින් වත් මිනිසා තෘප්තිමත් නො වන බව බුදුසමය ද පිළිගන්නා අතර සරල සැහැල්ලු දිවි පෙවෙතක අගය බුදුසමය අවධාරණය කරයි.
 - ඒ අනුව සරල දිවි පැවැත්මක් සහිත විමෙන් පැවැත්ම වාමී වේ. පුද්ගල ගැටුම් අවම වේ. මානසික සහනය වර්ධනය වේ. එපමණක් නොවේ
- පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැකිවීම, ලද දෙයින් සතුටුවීම, අල්පේච්ඡතාව, අල්පකෘත්‍යතාව ආදී ගුණධර්මවලින් සමාජය පෝෂණය වේ.
 - අධාර්මික රැකියාවන්ගෙන් ධනවත් වීමට අපේක්ෂා නොකිරීම, අධාර්මික ක්‍රියා නොකිරීම හේතු කොට ගෙන සාමකාමී තෘප්තිමත් සමාජ පසුබිමක් නිර්මාණය වේ.
 - තරඟකාරී ජීවන රටාවෙන් අත්මිදීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කායික මානසික සුවතාව ඇති වේ.
 - ආත්ම විමුක්තිය උදාකර ගැනීමටද අවස්ථාව උදාවේ වේ (ලකුණු 10 යි)

ii සමය සමෘද්ධිය අරභයා බුද්ධකාලීන ගිහිපැවිදි දෙපිරිසකගෙන් සිදුවූ සේවය අගයන්න.

- සැරියුත්, මුගලන්, මහා කාශ්‍යප, ආනන්ද , මහා කච්චායන. පුන්ත මන්තානි පුන්ත, පිණ්ඩෝල භාරද්වාජ වැනි රහතන් වහන්සේලාගෙන් මෙන්ම, මහා ප්‍රජාපතී ගෝතමී, බේමා, උප්පලවන්තා, හද්ධකච්චායනා පටාවාර ආදී රහත් මෙහෙණින් වහන්සේලාගෙන් බුදුසමයේ උන්නතිය සඳහා මහඟු මෙහෙවරක් සිදු වූ බව විස්තර විය යුතුය.
- කෝසල, බිම්බිසාර. අජාසත්ත, වජ්ජ, වැනි රජවරුන්ගෙන් මෙන් ම අනේපිඩු, චිත්තගෘහපති ධම්මික උපාසක ආදී උපාසක වරුන්ගෙන්ද කෝසල මල්ලිකා බන්දුල මල්ලිකා විශාකා සුජාතා සුමනා ආදී උපාසිකාවන්ගෙන් ද ශාසනික උන්නතියට සිදු වූ මහඟු මෙහෙවර විස්තර විය යුතුය. (ලකුණු 10 යි)

7. I. දහැමි ධනෝපායනය හා ධන පරිහරණය සුබ සාධනය සඳහා ඉවහල්වන අයුරු විමසීමට ලක්කරන්න.

- ධනය ඉපයීමේ දී සාහසික නොවිය යුතුය. (අසාහසෙන) ධාර්මික විය යුතුය. (ධම්මෙන)
- සාහසික ධනෝපායන් වශයෙන් ගැනෙන නොකොටයුතු වෙළඳාම් හා වෙළඳ දූෂන ක්‍රම වැලකී ධනය ඉපැයීම සමාජ සුබ සාධනයට හේතුවන බව.

- බමරා මලින් රොන් ගන්නා සේ (හමරස්සේව ඉරියතො) දැහැමෙන් සෙමෙන් ධනය රැස් කිරීමත් වේයා කුඹස බඳින්නාසේ (වම්මිකො වුපවියති) ක්‍රමයෙන් කාර්යක්‍ෂමව ධනය රැස් කිරීමත් සමාජ සුභ සාධනයට හේතුවන බව
- පත්තකම්ම සූත්‍රයේ දැක්වෙන ආකාරයට ධන පරිහරණයට යොමු වීමෙන් සමාජ සුභ සාධනය ඇතිවන ආකාරය විස්තර විය යුතුය.
- සීගාලෝවාද සූත්‍රයේ දැක්වෙන හෝග විනාස මුඛයන්ට ගොදුරු නොවී ධනය පරිහරණයට යොමුවීමෙන් ද සමාජ සුභ සාධනය සැලසෙන්න බව. (ලකුණු 10 යි)

ii. වතුර්විධ සුඛය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තෘප්තිමත් ගෘහ ජීවිතයක් සඳහා උපයෝගීවන ආකාරය විස්තර කරන්න.

- මිනිසා සුඛකාමී සත්ත්වයකු ලෙස බුදුසමය පිළිගන්නා නමුදු කාමසුඛල්ලිකානු යෝගය බැහැර කරනු ලබයි.
- සසර දුක් සහිත යැයි බුදුසමය අවධාරණය කරන නමුදු එහි සැපයක් නැතැයි අවධාරණය නොකෙරේ.
- සදාචාරාත්මක සීමාවන් තුළ ගිහි බෞද්ධයාට ලෝකික වූ පස්කම් සුව විදීම බාධාවක් නොවන බව අංගුත්තර නිකායේ අනුසූත්‍රයේ දැක්වෙන වතුර්විධ සුඛ සංකල්පයෙන් පැහැදිලිවේ.
- මෙලොව කුලපුත්‍රයකු උට්ඨාන වීර්යයෙන්, බාහුබලයෙන්, දහඩිය වගුරා දැහැමී ව උපයාගත් හෝග ඇතැයි සිතීමෙන් ලබන සතුට අත්වී සුඛ නම්වේ.
- මෙලොව කුලපුත්‍රයකු උට්ඨාන වීර්යයෙන්, බාහුබලයෙන් දහඩිය වගුරුවා, දැහැමීව උපයාගත් හෝග තම පරිභෝජනයට හා අන්‍යයන්ගේ සුභසිද්ධිය විෂයයෙහි යෙදවීම තුළින් ඇති වන පරිභෝජන සතුට හෝග සුඛය නම්වේ.
- මෙලොව කුලපුත්‍රයෙක් කිසිවෙක් හට අල්ප වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ කිසිදු ණයක් නො දරයි. තමා කිසිවෙකුටත් ණය නැත යන සිතුවිල්ල නිසා ඇති වන සතුට අනුසූත්‍රයේ සුඛය නම්වේ.
- මෙලොව ආර්යශ්‍රාවක තෙමේ අනවජ්ජ කායකර්මයෙන් ද, අනවජ්ජ වාක්කර්මයෙන් ද, අනවජ්ජ මනාකර්මයෙන් ද සමන්විත වෙති යි සතුටු වෙයි. එය අනවජ්ජ සුඛය නම්වේ.
- මෙම සැප හතර තෘප්තිමත් ගෘහ ජීවිතයක් ගොඩනගා ගැනීමට බෙහෙවින් ම ඉවහල්වන අයුරු විස්තර විය යුතුය. (ලකුණු 10 යි)

8. I. පුද්ගල හා සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා සදිසා සමාජයෙහි දැක්වෙන යුතුකම් උපකාරීවන අයුරු සහේතුක ව දැක්වන්න.

- මුළු මහත් මානව සමාජය ම සදිසා සමාජ වර්ගීකරණයෙහි කුමන හෝ පැතිකඩක් නිරූපණය කෙරේ.
- ඒ සෑම සමාජගත කණ්ඩායමකට ම ගෞරවණීය ලෙස ජීවත්වීමට මෙම වර්ගීකරණයට අදාළව දක්වා ඇති යුතුකම් තුළින් අවස්ථාව උදාවිය.
- මව්පිය දුදරු, ගුරු ශිෂ්‍ය වශයෙන් දැක්වෙන සමාජ කණ්ඩායම් සඳහා පැවැරී ඇති යුතුකම් හට එක එකිනෙකා මැනවින් හඳුනාගෙන ක්‍රියාත්මක කිරීමට යොමු වීමෙන් පුද්ගල හා සමාජ සංවර්ධනය සැලසෙන අයුරු විස්තර වියයුතුය. (ලකුණු 10 යි)

ii. පුද්ගලයාගේ මෙලොව පරලොව උභයාර්ථ සාධනය සඳහා මංගල සුත්‍රාගත කරුණු ඉවහල්වන අයුරු පැහැදිලි කරන්න.

පණ්ඩිතානංව සේවනා - පණ්ඩිතයන් ඇසුරු කිරීම, පුජාව පූජනීයානං - පිදිය යුත්තන් පිදීම, පතිරූපදේස වාසෝව, - සුදුසු පෙදෙසක විසීම, පුබ්බේව කතපුඤ්ඤතා - පෙර කළ පින් ඇති බව, අත්තසම්මා පණ්ඩිව සිත මනාසේ පිහිටුවා ගැනීම, බාහු සච්චංව - බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති බව, සිප්පංව - ශිල්පයෙහි දක්ෂ බව, විනයෝව සුසික්ඛිතෝ යනාදී වශයෙන් මංගල සුත්‍රයෙහි දැක්වෙන කරුණු තිස් අටෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් උපකාරී කරගෙන ඒවා පුද්ගලයාගේ මෙලොව පරලොව උභයාර්ථ සාධනයට උදාවන අයුරු විස්තර වියයුතු ය. (ලකුණු 10 යි)

WWW.LOL.LK

BUY

PAST PAPERS

071 777 4440

Buy Online - www.LOL.lk

• GCE O/L • PAST PAPERS
• GCE A/L • SHORT NOTES

Protect Yourself From Coronavirus

YOU STAY AT HOME

WE DELIVER!

ORDER NOW

075 699 9990

WWW.LOL.LK

TOP CATEGORIES

GCE O/L Exam NEW

Grade 09, 10 & 11 >

Grade 06, 07 & 08 >

Grade 04 & 05 >

Grade 01, 02 & 03 >

About Us >

Shop HOT

Cart

HUGE SALE – SHOP NOW

අ.පො.ස. කාලප්‍රේම ජයගැනීමේ විප්ලවීය වෙනස
අ.පො.ස. කා.පෙළ **සමනල දැනුම** **A+ GUIDE PAST PAPERS** **පසුගිය විභාග ප්‍රශ්නෝත්තර**
දැනීම අරගන්වන්න.

සියලුම විෂයයන් සඳහා පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර **Online Order** කරන්න.

✓ ප්‍රශ්න ✓ දත්ත ✓ වර්ගීකරණය ? අනුමාන

ISLANDWIDE DELIVERY

Free delivery on all orders over Rs. 3500

More than 1000+ Papers

For all major Subjects and mediums

ONLINE SUPPORT 24/7

Shopping Hotline 071 777 4440

FEATURED PRODUCTS

SORT BY

[GCE O/L Exam](#)

GCE O/L EXAM, SCIENCE
O/L Science Past Paper Book

★★★★★
රු 350.00

- 1 +

GCE O/L EXAM, MUSIC
O/L Music Past Paper Book

★★★★★
රු 350.00

- 1 +

GCE O/L EXAM, MATHEMATICS
O/L Mathematics Past Paper Book

★★★★★
රු 350.00

- 1 +

GCE O/L EXAM, INFORMATION & COMMUNICATION TECHNOLOGY
O/L Information & Communication Tec...

★★★★★
රු 350.00

GCE O/L EXAM, HISTORY
O/L History Past Paper Book

★★★★★
රු 350.00

GCE O/L EXAM, HEALTH & PHYSICAL EDUCATION
O/L Health & Physical Education Past P...

★★★★★
රු 350.00